

GEO DATA

negentiende jaargang 2008 > 4

> **Virtual Earth** biedt echt oplossingen

> Geodan helpt Delft in de **(informatie-)huishouding**

> **Google Maps: zegen of bedreiging?**

Geodan

President Kennedylaan 1
1079 MB Amsterdam (NL)
Tel. +31 (0)20 - 5711 311
Fax +31 (0)20 - 5711 333
E-mail info@geodan.nl

Vestiging Zuid

Buizenhaven 27-A
5211 TP 's-Hertogenbosch
Tel. +31 (0)73 - 692 5151

www.geodan.nl

3 news to know

4 trends & ontwikkelingen

Met Microsofts virtuele wereldbol Virtual Earth kun je in 3D de wereld over en bijvoorbeeld een kijkje nemen op de Eiffeltoren. Diezelfde wereldbol zorgt - in combinatie met intelligente (geo-) informatie - ook voor een zeer betrouwbaar en geavanceerd informatieplatform in de veiligheidssector.

6 GeoUpdate

8 project & people

Bij het Hoogheemraadschap Delft houdt een flink aantal mensen zich bezig met het ontwikkelen van beleid. Maar voor het maken van beleid moet je eerst onderzoek doen en daarvoor moet je wel beschikken over de juiste informatie. Geodan-consultant John Joosten deed onderzoek naar de kwaliteit van die informatievoorziening.

10 platformpagina

Is Google Maps een zegen of een bedreiging voor informatie in kaartvorm? En moet technologie altijd ondergeschikt zijn aan de inhoud?

12 in the spotlight / agenda

Doordat steeds meer mensen met GIS in aanraking komen, zitten de cursuslokalen bij Geodan steeds vaker vol. Maar wat gebeurt daar eigenlijk?

Ziet u dit icoon onder een artikel staan?

Op de genoemde webpagina vindt u meer informatie.

Colofon GeoData is een uitgave van Geodan en wordt gratis verspreid onder de relaties van Geodan. Op verzoek kunnen geïnteresseerden een exemplaar toegezonden krijgen. Artikelen kunnen worden aangeboden aan Geodan. Reacties op geplaatste artikelen worden zeer gewaardeerd. **Redactie** Niels Bourgonjen, Renate Brandt, Charlotte Heida, Bas Heller, Evert Meijer, Peter Meijer, Henk Scholten, Theo Thewessen, Sandra van de Ven **Fotografie** Marcel Israel, Evert Meijer **Realisatie** Link Design, Amsterdam en Linea Recta Media, Amsterdam **Lithografie en druk** DrukGoed BV, Amsterdam

Afkortingen in de geo-wereld

De afgelopen weken zijn er in het GISwereldje weer een nieuwe reeks afkortingen door de gangen gegaan: NEC (netcentrisch werken of Netcentric Warfare), COP (Common Operational Picture) en TMO (Taskforce Management Overstromingen). In de eerste week van november kregen we te maken met een extreme wind (windkracht 12) die in combinatie met springtij ons land teisterde. Duinen die doorbraken, dijken die het niet hielden... Kortom, de TMO had ons verblijd met scenario's die niet veel erger konden. Het was in ieder geval erger dan in 1953.

We mochten ditmaal niet alleen de veiligheidsregio Gelderland Midden helpen met geo-informatie, maar ook Rijkswaterstaat wilde op meer dan serieuze wijze nagaan of geo-informatie een toegevoegde waarde bij de rampenbestrijding zou hebben. Dit alles benaderd vanuit de filosofie van netcentrisch werken, waarbij je iedereen direct informeert over de stand van zaken, maar ook gelijk met elkaar de volgende stappen voorbereidt. Op basis van de ervaringen van Eagle One hebben we ervoor kunnen zorgen dat zowel de deskundigen van water (overstromingen), meteorologie, verkeer, scheepvaart, trein en luchtvaart, als de informatiedienst (DID) en de stafdirectie (SG) van Rijkswaterstaat telkens over een gemeenschappelijk beeld (COP) van de ramp konden beschikken. En daar konden zij hun acties weer op afstemmen. We kunnen u geruststellen: Rijkswaterstaat is zeker berekend op haar rol als kennisexpert bij overstromingen en er zijn geen slachtoffers gevallen. Maar toch ook leuk om te melden is dat geo-informatie opnieuw een onmisbaar hulpmiddel bleek bij de ondersteuning van de rampenbestrijding. Als Geodan zijn we er met de collega's van ESRI, Microsoft, Bridgis en Cyclomedia klaar voor om de veiligheid naar een hoger niveau te tillen en dat is een bloedserieuze zaak!

Zebra geeft Movida de ruimte

Met Movida - hét platform voor real-time locatiediensten - heeft Geodan een product in handen, waar steeds meer klanten behoefte aan hebben. Evert Meijer en Euro Beinat leggen graag uit waarom zij voor Movida gaan samenwerken met multinational Zebra. "Movida zal zich door de samenwerking met Zebra verder kunnen ontwikkelen", weten de Geodan-directeuren.

Geodan Mobile Solutions heeft begin september besloten met Movida internationaal de focus te leggen op de industriële veiligheid, de gezondheidszorg en het gevangeniswezen. Evert: "We kregen signalen dat er vooral vanuit de industriële veiligheid en de VS steeds meer vraag naar Movida was." Maar wie internationaal zijn stempel wil drukken, zal niet alleen groter moeten denken, maar ook groter moeten leveren. Vooral in de olie- en gasindustrie biedt Movida oplossingen voor het lokaliseren, coördineren en evacueren van medewerkers. Dat zijn volgens de Geodan-directeur vaak enorme projecten met grote belangen, veel partijen en aanzienlijke risico's. Zo'n project kan zomaar een paar maanden of zelfs een jaar worden uitgesteld of vertraagd. Voor een op wereldschaal relatief kleine organisatie als Geodan is het lastig om die risico's te dragen.

"We hebben besloten om niet geforceerd en met veel vreemd kapitaal te groeien, maar extern te zoeken naar een partij die Movida kan begeleiden bij de volgende stap in de toekomst. In deze nieuwe setting vorm ik samen met Euro Beinat, Valik Solórzano Barboza en Niels Bourgonjen de nieuwe directie."

Ter gelegenheid van de samenwerking kreeg Zebra een klein schilderij (van de hand van Rachel Stewart) dat de band tussen Zebra en Amsterdam symboliseert.

Wie is Zebra

"Zebra is een zeer sterke speler en marktleider op het gebied van barcodeprinters en geautomatiseerde identificatie. Een multinational die haar activiteiten uitbreidt van barcodeprinters naar op RFID-gebaseerde logistieke dienstverlening", vertelt Euro, directeur van Geodan Mobile Solutions. "Bij deze verschuiving handelt Zebra daadkrachtig en heeft het onlangs een viertal bedrijven aangekocht die actief zijn in de logistiek van mensen en goederen op vliegvelden, in havens en in de automotive-sector. Het is de bedoeling dat Movida bij de verdere ontwikkeling van location awareness van deze bedrijven én markten een cruciale rol gaat spelen", licht Euro de rol van Movida toe.

Relatie met Geodan

Hoewel Movida nu samen met Zebra verder aan de weg timmert, verandert er voor de bestaande klanten van Geodan niets. Evert: "Natuurlijk hopen wij vanaf nu met Movida in de OOV-sector voor nog meer veiligheid en integratie van verschillende informatiestromen te zorgen. En ook in de watersector gaan we verder met het bedenken van oplossingen op het gebied van mobiele werkplekken", aldus de directeur. "Maar weet je waar ik het meest blij mee ben? Dat al die gedreven collega's die Movida zo succesvol hebben gemaakt, nu de kans krijgen om in samenwerking met Zebra het succes verder uit te bouwen. Movida goes global!"

Microsoft Virtual Earth brengt échte oplossingen:

De supertanker heeft de

Wie niet sterk is moet slim zijn. En wie heel slim is, trekt vanzelf de aandacht van een reus als Microsoft. Voor de verdere ontwikkeling en implementatie van Microsofts virtuele wereldbol Virtual Earth gingen Microsoft en Geodan een uniek partnership aan.

Johannes Kebeck van Microsoft en Eduardo Dias van Geodan Systems en Research (S&R) vertellen over deze bijzondere samenwerking.

Hoeveel data zegt u?

Als eerste partner in Europa heeft Geodan de beschikking over de Virtual Earth Server van Microsoft. Dat betekent dat er in Amsterdam vele terabytes aan data staan op zeer snelle machines, maar in gebruikerstaal. Alle details van de hele digitale wereld zijn op een pallet vanuit de VS naar Amsterdam gevlogen en zijn inmiddels al meer dan een half jaar beschikbaar.

Wat was de filosofie bij de ontwikkeling van jullie wereldbol?

Johannes: "Onze droom was dat je de échte wereld in een 3D-omgeving zou kunnen ontdekken én ervaren. Ga ik een weekendje naar Parijs, dan kan ik via Virtual Earth alvast een kijkje nemen op de Eiffeltoren, langs de Seine slenteren of misschien al een bezoekje brengen aan een van die imposante warenhuizen. Inmiddels hebben we gedetailleerde luchtfoto's van de hele wereld en beschikken we over nauwkeurige 3D-modellen van zo'n 300 steden. Maar zeker zo interessant is wat Geodan doet met Virtual Earth. Het voegt echt waarde toe aan ons platform en wordt gebruikt bij de ontwikkeling van oplossingen voor klanten in bijvoorbeeld de veiligheidssector."

Leg eens uit...

Johannes: "Heel beknopt kun je Virtual Earth zien als een enorme verzameling foto's en 3D-modellen van steden en gebouwen. Wat Geodan doet, is ons *framework* verrijken en combineren met hun intelligente (geo-)informatie. Om in de veiligheidssector te blijven: Geodan weet als geen ander waar een eindgebruiker in een meldkamer behoefte aan heeft. En met innovatiegedreven mensen als Eduardo Dias en Martijn van Exel van Geodan S&R, wordt het mogelijk om het platform op tal van manieren te gebruiken. Navigeren via de controller van je Xbox, je muis of een TouchTable? Alles is mogelijk. Dit partnership zorgt voor concrete toepassingen, belangrijke gebruikersinformatie en toegevoegde waarde in het veld. Ik vergelijk Microsoft en Geodan het liefst met een supertanker en een speedboat. De supertanker is groot, sterk en moeilijk te stoppen als hij eenmaal op koers ligt. Geodan is snel en wendbaar en kan gemakkelijk in de kleinste grachten komen en van koers wijzigen. We hebben elkaar dus nodig."

En hoe kijkt Geodan naar Virtual Earth?

Eduardo: "Voor ons is dit het ideale integratieplatform dat bovendien past bij het fenomeen *Cloud Computing** waar we de komende jaren veel van verwachten en in investeren. Het is flexibel, betrouwbaar en vormt in combinatie met real-time data en andere vormen van intelligente informatie een zeer krachtige visualisatietool."

speedboat nodig

Microsoft Technology Specialist Virtual Earth Johannes Kebeck was begin oktober in Amsterdam om samen met Research Coordinator Eduardo Dias het belang van de kruisbestuiving tussen Geodan en Microsoft te onderstrepen.

*The cloud is the limit!

Iedereen heeft het over de ongekende mogelijkheden van Cloud Computing. Maar wat is het eigenlijk? Met de *cloud* wordt het internet bedoeld en dat slaat weer op het wolkje waarmee het internet vaak wordt afgebeeld. Cloud Computing houdt in dat gegevens niet lokaal worden opgeslagen, maar in applicaties in de *cloud*. Gegevens die zich hier bevinden kunnen worden bekeken, bewerkt en opgeslagen. Een nieuwe naam voor een oud fenomeen? Ja, maar met vele nieuwe mogelijkheden.

Geef eens een voorbeeld?

Johannes: “Denk aan een explosie bij een chemische fabriek. Vanuit de meldkamer kunnen de hulpdiensten exact zien waar de ontploffing heeft plaatsgevonden en hoe de omgeving er daar uitziet. Via een 3D-model kan het hoofdgebouw van de fabriek en de omliggende bebouwing worden bekeken. Een risicokaart geeft de gevaarlijke objecten in de buurt aan en met de *birds eye view*-functie in Virtual Earth kan daar op worden ingezoomd. Ondertussen ziet de brandweer of politie waar de collega’s zich bevinden en komt er real-time informatie binnen over de windrichting en de actuele verkeerssituatie. En met sensor informatie over de emissie van eventueel vrijgekomen gevaarlijke stoffen, kunnen er snel maatregelen worden genomen. Ten slotte brengen de eerste *live camerafeeds*, afkomstig van hulpverleners, de situatie in het veld nog beter in beeld.”

Maar wat ziet iemand op het scherm?

Johannes: “Een combinatie van luchtfoto’s, 3D-beelden en video, maar eventueel ook tekstinformatie. Er kan snel en natuurlijk gewicht worden tussen de verschillende informatiebronnen. Met de combinatie van nauwkeurige achtergronddata, geo-informatie en ruimtelijke analyses, wordt niet alleen zichtbaar welke wijk bedreigd wordt door een gifwolk, maar ook hoeveel tijd nodig is om het gebied te ontruimen.”

Eduardo: “We hebben Virtual Earth succesvol ingezet tijdens Eagle One, een grootschalige rampen oefening in Arnhem. Nu zijn we bezig het platform uit te breiden met meer real-time informatie en kijken we waar de toegevoegde waarde tijdens een nagebootste watersnoodramp zit. Het is duidelijk dat we VE daarbij als het platform zien waarmee we op heel veel plaatsen en aan heel veel mensen tegelijk de beschikbare informatie kunnen serveren.”

En wat is de uitdaging voor Virtual Earth de komende jaren?

Johannes: “Het liefst willen we dat de gebruiker op zijn favoriete *device*, eenvoudig de échte wereld virtueel over kan. De beperking ligt hem meer in de praktische uitvoerbaarheid; het aantal datacenters - de hoeveelheid terabytes - dat er moet worden bijgebouwd om dit voor elkaar te krijgen. Wat betreft de toepassingen in de OOV-sector ligt de uitdaging denk ik meer in de organisatie dan in de techniek. De technologie is er al en met een partij als Geodan ben je er ook zeker van dat het werkt.”

Zien is geloven

Niet voor iedereen is Virtual Earth en het in 3D vliegen door een stad gelijk gesneden koek of de normaalste zaak van de wereld. Op de website van Geodan demonstreert Eduardo Dias wat er allemaal mogelijk is met de data van Microsoft en de informatie van Geodan. www.geodan.nl/markten/presentaties

Geo op orde bij Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) heeft het afgelopen jaar ervaring opgedaan met geografische toepassingen: navigatie en digitale bereikbaarheidskaarten in de voertuigen, slachtofferberekening en uitwisseling van informatie binnen het crisismanagementsysteem. Geodan heeft een plan gemaakt om geo binnen de VRR te borgen en heeft de architectuur ontworpen om te zorgen voor een geïntegreerde geo-informatievoorziening. In 2009 wordt de architectuur geïmplementeerd en de beheerorganisatie ingericht.

 www.geodan.nl/veiligheid

Open source in Kaapstad

Begin oktober vond in Kaapstad (Zuid-Afrika) de FOSS4G Conference (Free and Open Source Software for Geospatial) plaats. Geodan was erbij en

signaleerde onder meer de duidelijk zichtbare trend dat open source-ontwikkelaars zich steeds meer richten op *one-click-solutions* met meer gemak in gebruik en beheer. Voorbeelden zijn de opengeo-live cd en de OSGeo4w cd. Op de opengeo-live cd staat een hele serie GIS software klaar voor gebruik. De cd is gemaakt door het bedrijf OpenGeo. De OSGeo4w cd is een cd met bijna alle open source GIS software voor Windows.

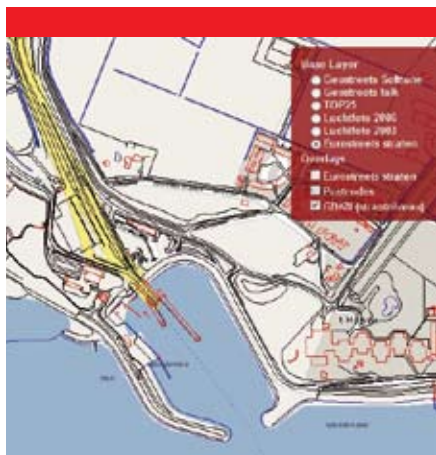
Een groot aantal VN-gerelateerde organisaties gebruikt open source-software. Uit de aanwezigheid van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat bleek dat open source terrein wint binnen de overheid. Het ministerie liet zich in Kaapstad informeren over een nieuw webmapping framework, gebaseerd op OpenLayers en ExtJS (een software-bibliotheek om interfaces te bouwen voor web-applicaties). Het ministerie wil FOSS4G in 2010 naar Nederland halen.

 www.FOSS4G2008.org

Geodanner wint Amerikaanse scriptieprijs

Hoe kun je internet-GIS inzetten om burgers te betrekken bij ruimtelijke planvorming? Op deze vraag geeft Arjen Koekoek antwoord in zijn artikel waarmee hij de URISA Student Paper Award heeft gewonnen. Arjen, werkzaam bij Geodan Next, stelt dat de combinatie van internet en GIS grote kansen biedt voor burgerparticipatie. Zo hebben onlangs duizenden Tilburgers in een 3D-wereld online gestemd voor het ontwerp van een stadsplein. De jury onderschrijft de uitkomst waaruit blijkt dat niet zozeer technologische beperkingen het succesvol gebruik van internet-GIS verhindert, maar juist het ontbreken van proceskennis.

 www.urisa.org/2008student

Supersnelle webkaarten

Nu op Geoserver.nl: een kaartservice met de snelheid en de look & feel van Google Maps. Het kaartbeeld is aaneengesloten en hoeft niet steeds opnieuw te worden opgebouwd. Het verschuiven gebeurt snel en soepel. Compleet met Nederlands kaartmateriaal zoals topografische kaarten, luchtfoto's, stratenkaarten en topografische dienstkaarten in een Nederlandse projectie. U kunt uw data eenvoudig combineren met deze datasets.

 www.geoserver.nl/tilemap

Geodan Mapper

Met Geodan Mapper zet u direct uw gegevens op de kaart. Elke organisatie heeft databestanden met een geografische component. Denk daarbij aan postcodes van uw klanten, patiënten of dealers, maar ook uw rayon of districtsindeling per postcode. Algemene gegevens, zoals inwoners, autobezit of inkomen, zijn beschikbaar per postcode of gemeente. Geodan Mapper kan SPSS- (sav), Excel- en Acces-export- (dbf) bestanden inlezen.

 www.geodan.nl/mapper

Streetcanyons in kaart

Geodan Next en Object Vision bv hebben de zogeheten streetcanyons in kaart gebracht. In opdracht van de Data-ICT-Dienst (DID) van Rijkswaterstaat is een methode ontwikkeld en toegepast voor het automatisch berekenen van de bebouwingshoogtefactor. Deze factor geeft de hoogte van gebouwen en de afstand tot de weg aan. Het wordt gebruikt in het computermodel CAR (Calculation of Air pollution from Road traffic) om de luchtkwaliteit te bepalen. Deze methode combineert gedetailleerde topografische- en hoogtegegevens (AHN). Daarmee is het vele handwerk niet meer nodig.

Geodan onderscheiden voor 'most innovative paper'

Geodan is door de UK Oracle Spatial Special Interest Group onderscheiden met de prijs voor 'most innovative paper 2007/2008'. De prijs is toegekend voor de presentatie van het project 'Attenderings-service Politie Groningen' door Han van Veldhuizen tijdens de UK Oracle User Group Conference in Birmingham in december 2007.

De attenderingsservice is een door Geodan uitgevoerd project waarin de toepassing van real-time location awareness en locatie alerts voor politieagenten op straat wordt aangeboden. Agenten worden real-time geïnformeerd over incidenten of gebeurtenissen die zich voordoen in hun directe omgeving (hotspots). Ze beschikken altijd over een up-to-date kaart met de aandachtspunten in hun omgeving en de locatie van hun collega's in real-time. Deze informatie maakt het mogelijk om de resources op

straat beter in te zetten, de effectiviteit van hun activiteiten te verhogen en de veiligheid van de agenten te vergroten. Het project is gebaseerd op technologie van Oracle en Geodan's Movida.

www.geodan.nl/attenderingsservice

Geodan zet u op de kaart

Wilt u een geografische analyse uitvoeren, maar beschikt u niet over genoeg tijd of over de juiste kennis? Wij zijn u graag van dienst. Voor veel klanten voeren wij ook regelmatig de daadwerkelijke analyse uit. Geodan beschikt over een ruim assortiment geografische data. In combinatie met deze data verwerken we uw gegevens tot het gewenste resultaat op maat. U krijgt de kaart digitaal of geprint geleverd.

www.geodan.nl/maatwerkkaart

Hoe werkt IMOOV tijdens een ramp?

Geonovum leverde in mei 2008 de eerste versie van het Informatiemodel Openbare Orde en Veiligheid (IMOOV) op. Dit model is ontwikkeld in opdracht van Geonovum en de Raad MIV. Tijdens een ramp moeten

alle betrokkenen over dezelfde informatie beschikken. Hiervoor zorgt IMOOV. Het beschrijft de minimale geo-informatie die gedeeld moet worden bij rampen en crisissituaties. Een informatiemodel spreekt niet bij iedereen direct tot de verbeelding, dus ontwikkelde Geodan als 'proof of concept' een viewer. Hiermee kun je op een kaart zien welke informatie relevant is tijdens de verschillende fases van een ramp.

<http://imoov.geodan.nl/imoov>

ArcGIS-cursus voor woningcorporaties

Geodan en Atrivé hebben een ArcGIS-cursus ontwikkeld voor woningcorporaties. De cursus bestaat uit een dag basisvaardigheden voor ArcGIS en een dag met specifieke

analyses voor woningcorporaties, zoals het in kaart brengen van de kernvoorraad en nabijheid van voorzieningen.

Atrivé is adviseur op het gebied van wonen. GIS speelt daarbij een centrale rol en daarom werken Atrivé en Geodan al enkele jaren samen.

www.geodan.nl/arcgis-cursus

Geodan zorgt voor droge

Projectinformatie

Project

Het inrichten van informatievoorziening binnen de sector Beleid & Onderzoek.

Verantwoordelijke bij de klant

Alous Spaanderman

Verantwoordelijke bij Geodan

John Joosten

Projectdoel

Aan de hand van analyses voorstellen doen ter verbetering van de informatievoorziening zodat primaire taken optimaal worden ondersteund door ICT middelen (hardware, software en gegevens).

Alous Spaanderman en John Joosten

Geodan dompelt zich al een aantal jaren onder in de waterschaps-wereld. Ontwikkeltrajecten, advisering, applicatiebeheer, implementatie van INTWIS-modules: een kleine greep uit de projecten waar Geodanners voor zijn ingezet. Begin 2007 sprong Geodan-consultant John Joosten in het spreekwoordelijke 'diepe'. Zijn opdracht? Het onderzoeken van de huidige en gewenste kwaliteit van de informatievoorziening binnen de sector Beleid & Onderzoek van het Hoogheemraadschap van Delfland.

voeten in Delft

Bij de afdeling Beleid & Onderzoek houden zo'n zestig medewerkers zich dagelijks bezig met het ontwikkelen van beleid. Beleid dat ervoor moet zorgen dat de burger altijd droge voeten heeft en achter veilige dijken leeft.

De opdracht

"Wil je natuurvriendelijke oevers aanleggen, dan moet je daar eerst beleid voor ontwikkelen en onderzoeken wat de gevolgen van je plannen zijn", begint Alous Spaanderman, hoofd afdeling Informatisering en GIS van het Hoogheemraadschap. "Daarvoor moet je eerst onderzoek doen en gegevens verzamelen die nodig zijn voor het schrijven van beleid. Vervolgens moeten niet alleen de ingewonnen informatie, maar ook de uitkomsten van het onderzoek en de beleidsdocumenten bewaard en toegevoegd worden aan het beheerregister. Ten slotte moet al die informatie worden opgeslagen in de informatiesystemen." Men had in Delft de indruk dat dit niet altijd het geval was en dat medewerkers lang zochten naar de juiste informatie. Alous: "Zaak dus om snel te onderzoeken wat de werkelijke kwaliteit van de informatievoorziening bij B&O was en te kijken hoe we die konden verbeteren. Daarbij moest rekening gehouden worden met de gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving waarmee we als waterschap de komende jaren te maken krijgen. Kort gezegd hebben we John met die opdracht op pad gestuurd."

Boekenkast

John startte zijn klus door verschillende medewerkers te interviewen. "In die gesprekken wilde ik proberen te achterhalen waarom medewerkers moeite hadden om aan de juiste informatie te komen. Ik ben die oorzaken gaan rubriceren en clusteren. Soms lag het aan de techniek, soms aan de organisatie, maar er waren ook financiële oorzaken", aldus John. Opvallend was dat niet veel medewerkers beseften dat zij zelf een cruciale rol spelen bij de kwaliteit en het beheer van de informatie. John: "Alles wat zij hier binnen bedenken heeft gevolgen voor de dynamische omgeving buiten. Maar wanneer die veranderde situatie niet juist of tijdig wordt bijgewerkt, ontstaat er een gat tussen theorie en werkelijkheid." John maakt de vergelijking met een boekenkast waaruit medewerkers alleen oude boeken raadplegen en gebruiken. "De nieuwe boeken met actuele informatie worden wel geschreven, maar staan alleen niet in de kast en dat is doodzonde en een vorm van kapitaalvernietiging. Ook werd me duidelijk dat de informatievoorziening - om tal van redenen - niet altijd de prioriteit kreeg die het wel moet hebben."

Gezond verstand

De conclusies van het onderzoek waren een *eye-opener* voor de organisatie. Alous: "Toen het bewustzijn er eenmaal was, konden we verder met concrete adviezen voor de verbetering

van de informatiehuishouding. Ook daar heeft John prima werk voor verricht. Als je bijvoorbeeld informatiestromen in kaart brengt, kun je - door gebiedsgebonden te werken en vooraf met alle disciplines naar één gebied te kijken - veel winst behalen." Verder heeft John samen met de medewerkers gekeken naar de kwaliteitsparameters van gegevens en informatie. John: "Vraag een hydroloog of civiel ingenieur welke informatie hij nodig heeft voor het doen van zijn werk en hij antwoordt waarschijnlijk met: 'Alles en het liefst zo gedetailleerd mogelijk'. Maar alles is eigenlijk niets. Je hoeft echt niet alle informatie tot op de centimeter nauwkeurig te hebben. Met gezond verstand kun je een aantal standaard kwaliteitsparameters afspreken die realistisch en werkbaar zijn voor de hele organisatie."

"Door bijvoorbeeld meer gebiedsgebonden te werken en vooraf met alle disciplines naar één gebied te kijken, kan er veel winst worden behaald"

Kritisch rapport

Alous is blij dat het rapport niet in een diepe lade is terechtgekomen. "Het belang van een goede informatievoorziening is bij iedereen duidelijk geworden. Momenteel werken we aan de adviezen uit het rapport. Als alle verbeteringen zijn doorgevoerd, zijn we bij de sector Beleid & Onderzoek qua informatievoorziening een stuk beter op orde", zegt Alous. "Eigenlijk klikte het vanaf het begin met John en wisten beide partijen duidelijk wat er moest gebeuren. Daarbij voelde John goed aan wat de interne situatie was. Niet iedere medewerker zit misschien te wachten op zo'n kritisch rapport vol verbeterpunten. Ik denk dat het de kracht van Geodan is dat ze onafhankelijk is, maar wel heel goed de lokale problematiek en cultuur aanvoelt. Dat is niet iedere partij gegeven, weet ik uit ervaring", besluit Alous het gesprek.

Google Maps: zegen of informatie in kaartvorm?

Het gebruik van kaarten voor de meest uiteenlopende toepassingen raakt steeds meer ingeburgerd. Dit geldt zowel voor consumenten als voor bedrijven en (overheids-)instellingen. Waarom willen mensen data visualiseren met kaarten? Hoe willen zij die gegevens gebruiken? Heeft de gebruiker kennis nodig van GIS-technologie? En wat is de rol van Google Maps? Remco Dolman, directeur van Zeus World en Paul Reijn, directeur van Sinfere vertellen hoe zij met hulp van Geodan specifieke gegevens in kaartvorm aanbieden.

Kaarten zijn essentieel om snel inzicht te krijgen. Waarom bieden jullie de klant informatie met behulp van kaarten?

Remco Dolman: “Onze klanten zijn internationale verzekeringsmaatschappijen, vooral herverzekeraars. Zij maken risico-analyses voor te verzekeren objecten en gebieden. Hierbij draait het dus allemaal om de locatie. Een straatnaam of postcode leeft niet bij de klant, die wil letterlijk zien waar bijvoorbeeld een bouwproject zich bevindt. Wij zochten een zo gemakkelijk mogelijke manier om die informatie te visualiseren. Een techniek op basis van Google Maps bood ons een web-applicatie waarbij de klant zelf kaarten over elkaar kan leggen. Ook aannemers, projectontwikkelaars en hypotheekinstellingen maken steeds vaker gebruik van onze diensten.”

Paul Reijn: “Wij bieden de klant een ruimtelijke databank die inzicht biedt in de samenstelling van de wijk op basis van demografische gegevens. Dit doen wij voor wonen, welzijn en eerstelijnszorgverleners. Dit zijn huisartsen, fysiotherapeuten, apotheken, logopedisten, verloskundigen, tandartsen en de thuiszorg. Ouderen blijven steeds langer thuis wonen, dus hulpdiensten moeten weten waar cliënten met een specifieke zorgbehoefte zich bevinden. Ook ruimen oudere - meestal mannelijke - huisartsen het veld voor doktersposten met jonge, vaak vrouwelijke artsen. Die draaien andere roosters dan de bestaande huisartsen. Wij maken hiervoor de nodige analyses en creëren vervolgens een gebruiksvriendelijke omgeving om deze te bekijken.”

Technologie moet ondergeschikt zijn aan de inhoud. De realiteit is dat techniek de inhoud vaak in de weg staat. Moet de kaartlezer een GIS-expert zijn?

Remco Dolman: “Voor onze klanten geldt dit absoluut niet, die hebben gelukkig meer verstand van verzekeringen. Wij zijn een soort datamakelaar die alles ‘voorbakt’. De klant is tevreden met de internettoepassing die wij bieden en koopt hiervoor een soort gebruikersbundel. Onze kaarten met risico-informatie staan bij Geodan op een server. Wil een klant een overstromingskaart, dan legt hij deze over Google Maps. In opkomst is de wens van 3D-presentaties zoals zij die kennen van Google Earth. Gebruikers beseffen echter niet dat de enorme datasets hiervoor niet op elke hoek van de straat te vinden zijn.”

Paul Reijn: “Ook bij ons hoeft de klant niet per se GIS-expert te zijn, want wij bieden verschillende gebruikersniveaus. Via internet met een password, via de PC Viewer, Excel Viewer en de Specialist. PC Viewer biedt specifiek beschikbaar gestelde kaartbeelden, desgewenst als maatwerk. De Excel Viewer maakt data-analyse in kaartvorm mogelijk, waarbij ook eigen data kunnen worden toegevoegd. Geodan ontwikkelde met Ecorys en Sinfere de techniek hiervoor. De gebruiker kan inzoomen vanuit een brede scope naar de specifieke toepassing die hij nodig heeft. Met de Specialist kan de gebruiker met aanvullende GIS- en statistische programmatuur kaartmateriaal en data zelf verder bewerken en toevoegen. Desgewenst met ondersteuning van Sinfere of haar partners.”

bedreiging voor

De Platformdeelnemers

v.l.n.r.

Remco Dolman, directeur-eigenaar Zeus World

Paul Reijn, directeur-eigenaar Sinfore

Liever Google Maps dan GIS, Google Maps verlaagt de technologiedrempel. Wat is de betekenis van Google Maps voor de acceptatie, het gebruik, branding en bekendheid bij de klant? Wordt GIS ingehaald door niet-GIS?

Remco Dolman: “Wij hadden wereldwijd kaartmateriaal nodig en Geodan biedt de techniek om onze data over Google Maps te leggen. Google Maps heeft beslist bijgedragen aan het gebruik door (her-)verzekeringsmaatschappijen. Wel hebben we nog steeds GIS nodig voor specifieke kaarttoepassingen. Het duurt bijvoorbeeld erg lang voordat de bekende *markers* van Google zichtbaar worden. Lagen standaard uitschakelen kan een optie zijn om dit te versnellen. Ook ben ik wat huiverig voor de monopoliepositie die Google Maps inneemt, waardoor een te grote afhankelijkheid kan ontstaan. Ik zie daarom graag een alternatief in open source ontstaan.”

Paul Reijn: “De massa heeft Google Earth ontdekt waarmee je letterlijk de wijk in kunt kijken. Mede hierdoor is Google Maps de standaard geworden. Wij hebben echter analyses op wijk- en postcodeniveau nodig op basis van eigen en externe data, waarvoor de bestaande technologie onvoldoende is. Dit hebben wij inmiddels op basis van open source met Geodan, Ecorys en Google Maps gerealiseerd. Met een systeem dat automatisch een mapfile voor een bepaalde dataset maakt, kunnen wij bijvoorbeeld nu al in drie minuten een website met zeventig kaartlagen maken.”

in the spotlight

Geodan Opleidingen

Geodan bestaat uit ongeveer 120 medewerkers. Professionals die verschillende teams vormen.

Maar wat doen al die teams en wat beweegt de teamleden om telkens weer met innovatieve oplossingen voor complexe vraagstukken te komen? Ferdinand Bogman weet samen met zijn collega's alles van Geodan Opleidingen en vertelt waarom de cursuslokalen steeds voller zitten.

Wat is de reden dat Geodan ook opleidingen verzorgt?

"Onze systemen en software zijn gemiddeld toch wat ingewikkelder dan een Word-programma en vragen om ondersteuning of begeleiding. Met nog acht collega's geven we zowel in- als extern verschillende cursussen en workshops."

Kun je een voorbeeld geven?

"Dat gaat van een introductiecursus GIS en een cursus SOA voor managers, tot een langlopend traject waarin we Rijkswaterstaat ondersteunen bij het in kaart brengen van hectometerpaaltjes. Doordat steeds meer mensen met GIS in aanraking komen, groeit de belangstelling en het aantal cursisten."

Waar halen jullie je voldoening uit?

"Complexe materie in heldere brokken aanbieden en zorgen dat het kwartje bij de cursisten valt voordat de cursus of workshop is afgelopen. De één leert stapsgewijs, de ander wil vooral *doen* en gelijk op allemaal knoppen drukken. Het op verschillende manieren aanbieden van de leerstof houdt ons scherp. Helemaal leuk wordt het wanneer er vragen komen over zaken die net een stapje verder gaan dan de basisleerstof. Dat betekent dat er actief wordt nagedacht."

Hoe actief zijn jullie zelf?

"Ongeveer 30% van onze tijd besteden we aan het geven van opleidingen. De rest van de tijd doen we ander werk. Ik zit zelf bij Products & Services maar heb collega's die bij de afdeling

communicatie werken of consultant zijn. En als we niet werken, hebben we genoeg passies om even helemaal los te komen. Zo zingen we, spelen we djembé of beachvolleybal en spelen we graag met onze kinderen."

En wat hadden jullie gedaan als jullie niet in dit vak zaten?

"Ha, dan moet je denken aan beroepen als fietskoerier, filmmaker en taxichauffeur. Beroepen waarin je toch een beetje je eigen plan trekt, vrijheid hebt en het avontuur niet schuwt."

En jullie slogan?

"Ook als alle techniek faalt, moet een trainer of opleider in staat zijn het verhaal op een interessante manier over te brengen!"

Agenda

Inschrijfcursussen

Introductie MapInfo Professional

Data: 20 - 21 januari, 25 - 26 februari, 1 - 2 april, 6 - 7 mei, 10 - 11 juni 2009

Introductie ArcGIS Desktop

Data: 18 - 19 maart 2009

Introductie Oracle Spatial

Data: 4 - 5 maart 2009

Workshop SOA voor Managers

Datum: 25 februari 2009

Evenementen

Geodan organiseert en/of is aanwezig tijdens de volgende evenementen:

AGGN themabijeenkomst

Datum: 16 december 2008

Aardwetenschappelijke Loopbaandag

Datum: 6 februari 2009

World Conference GSDI II

Datum: 15 t/m 19 juni 2009

www.geodan.nl/cursusrooster

www.geodan.nl/evenementen